

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ⁺

Державна установа
«Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова
Національної академії медичних наук України»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора Державної установи

«Інститут нейрохірургії

ім. акад. А.П.Ромоданова

Національної академії медичних наук
України

чл.-кор. НАМН України

Володимир РОЗУМЕНКО

ПРОГРАМА

вступного випробування з нейрохірургії

при вступі для здобуття ступеня доктора філософії

зі спеціальності І2 Медицина

2025 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: робочою групою зі спеціальності І2 Медицина Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова Національної академії медичних наук України»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

проф., чл-кор. НАМН Розуменко В.Д.

проф. Вербова Л.М.

проф. Яковенко Л.М.

проф. Слинько Є.І.

проф. Хижняк М.В.

проф. Третяк І.Б.

д-р мед. наук Васюта В.А.

д-р мед. наук Каджая М.В.

д-р мед. наук, старш. дослідн. Костюк К.Р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П.Ромоданова Національної академії медичних наук України»

28 березня 2025 року, протокол №5

ВСТУП

До участі у конкурсі на навчання в аспірантурі для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю І2 Медицина (спеціалізація нейрохірургія) допускаються особи, які мають документ державного зразка про здобутий освітній ступінь магістра / спеціаліста відповідної спеціальності або особи, які мають документ державного зразка про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста відповідної спеціальності.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З НЕЙРОХІРУРГІЇ

Вступне випробування з нейрохірургії має на меті:

1. Перевірити відповідність знань, умінь, навичок вступників вимогам програми.
2. Оцінити ступінь підготовки випускників вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю І2 Медицина (спеціалізація нейрохірургія).

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступники повинні мати фахову підготовку в обсязі знань і умінь магістра (спеціаліста) за спорідненими спеціальностями.

Вступник має виявити базові знання з теорії та практики дисципліни, що виноситься на вступне випробування: нейрохірургія.

Вступник має знати загальні засади нейрохірургії, особливості клініки та лікування травми центральної та периферичної нервової системи, хребетно-спинномозкової травми, діагностику та лікування пухлин центральної нервової системи, діагностику та лікування захворювань і ушкоджень хребта та спинного мозку, принципи нейрохірургічного лікування негломовних больових синдромів, епілепсії, хвороби Паркінсона, судинних захворювань центральної нервової системи, нейрохірургічну патологію дитячого віку, знати сучасні методи відновного лікування патології та захворювань нервової системи.

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З
НЕЙРОХІРУРГІЇ
ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «НЕЙРОХІРУРГІЯ»**

Тема 1. ЧЕРЕПНО-МОЗКОВА ТРАВМА.

Класифікація та діагностика ЧМТ.

Комбінована та поєднана черепно-мозкова травма. Особливості клініки, діагностики та надання невідкладної допомоги.

Закрита черепно-мозкова травма. Класифікація. Вид травматичних пошкоджень черепа та головного мозку.

Травматичні пошкодження черепа, показання до хірургічного лікування.

Відкрита черепно-мозкова травма, методи видалення сторонніх тіл з мозкової речовини.

Відкрита черепно-мозкова травма. Класифікація. Показання до хірургічного лікування.

Ранні та пізні ускладнення при відкритій ЧМТ та боротьба з ними, показання до хірургічного лікування.

Особливості надання першої медичної допомоги хворим з відкритою черепно-мозковою травмою на місці події, на догоспітальному етапі.

Первинна хірургічна обробка рани при відкритій ЧМТ. Методи зупинки кровотечі.

Бойова черепно-мозкова травма. Сучасні принципи класифікації та підходів до етапності лікування.

Вогнепальна травма голови. Класифікація.

Струс, забій, стиснення головного мозку. Клініка, діагностика, лікування.

Стиснення головного мозку. Клініка, діагностика.

Внутрішньочерепні крововиливи. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування.

Внутрішньочерепні гематоми. Клініка, діагностика, Методи хірургічного лікування.

Тема 2. ТРАВМАТИЧНІ УШКОДЖЕННЯ ПЕРИФЕРИЧНИХ НЕРВІВ.

Травма периферичної нервової системи. Класифікація, невідкладна та спеціалізована допомога.

Клініка ушкоджень нервів нижніх кінцівок.

Особливості бойової травми периферичних нервів.

Клініка ушкоджень ліктьового нерва, променевого нерва, серединного нерва, плечового сплетення.

Абсолютні та відносні показання до нейрохірургічного втручання при ушкодженнях периферичних нервів. Інструментальні методи діагностики уражень периферичних нервів.

Тема 3.ПУХЛИНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ.

Пухлини головного мозку. Класифікація ВООЗ

Принцип діагностики пухлин головного мозку.

Вогнищеві симптоми при пухлинах головного мозку.

Загально мозкова симптоматика при пухлинах головного мозку.

Вогнищеві симптоми при пухлинах головного мозку, механізм їх формування.

Механізм формування гіпертензійного синдрому.

Значення нейровізуалізаційних обстежень в діагностиці пухлин головного мозку.

Сучасні методи лікування хворих з пухлинами головного мозку. Комбіновані методи лікування.

Особливості лікування метастатичних пухлин головного мозку.

Позамозкові пухлини: Класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Гліобластома. Клініка, діагностика, лікування.

Дифузна астроцитома.

Дислокаційний синдром при пухлинах головного мозку.

Принципи та завдання нейрофізіологічного моніторингу при пухлинах головного мозку.

Стереотаксична біопсія пухлин головного мозку. Принцип методу.

Пухлини гіпофіза: Класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Хіміотерапія, імунна та таргетна терапія пухлин головного мозку. Сучасні підходи.

Радіохірургія та радіотерапія пухлин головного мозку.

Особливості пухлин головного мозку у дітей.

Тема 4. ПАТОЛОГІЯ СУДИН ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Особливості кровопостачання головного мозку.

Сучасна класифікація цереброваскулярної патології.

Види патології магістральних судин головного мозку. Класифікація, клініка, діагностика, принципи хірургічного лікування.

Сучасні напрямки в хірургічному лікуванні патології судин головного мозку.

Основні принципи ендovasкулярної нейрохірургії та показання до неї.

Каротидно-кавернозні свістуя. Клініка, діагностика, принципи хірургічного лікування.

Класифікація гострих порушень мозкового кровообігу.

Інфаркт мозку. Клінічні прояви, діагностика.

Геморагічний інсульт: клініка, діагностика, лікування.

Субарахноїдальні крововиливи нетравматичного генезу: клініка, діагностика, лікування.

Аневризми мозкових артерій: етіологія, патоморфологія, класифікація.

Артеріовенозні мальформації. Клініка, діагностика лікування.

Тема 5. ЗАХВОРЮВАННЯ ТА УШКОДЖЕННЯ ХРЕБТА ТА СПИННОГО МОЗКУ

Травматичні пошкодження хребта і спинного мозку. Класифікація.

Невідкладна допомога, показання до хірургічного лікування.

Травматичні пошкодження спинного мозку. Клініка, діагностика, показання до хірургічного лікування.

Показання до хірургічного лікування закритих пошкоджень хребта і спинного мозку.

Клінічна симптоматика хребетно-спинномозкової травми залежно від рівня ураження.

Перша допомога та транспортування хворих із травматичними пошкодженнями хребта і спинного мозку.

Ускладнення при травмі хребта та спинного мозку. Профілактика та лікування цих ускладнень.

Ранні та пізні ускладнення при травмах хребта і спинного мозку та їх профілактика.

Сучасні принципи хірургічного лікування хребетно-спинномозкової травми.

Остеохондрози, патогенез, класифікація, клініка, показання до хірургічного лікування.

Остеохондрози, класифікація клінічних форм, діагностика.

Клініка радикулярного синдрому, остеохондрозу шийного відділу хребта, грудного відділу хребта, поперекового відділу хребта.

Основні методи нейрохірургічного лікування хворих із патологією міжхребцевих дисків. Диференційований підхід до консервативного та нейрохірургічного лікування

Пухлини спинного мозку. Класифікація. Методи діагностики.

Особливості клінічного перебігу екстра- та інтрамедулярних пухлин спинного мозку.

Основні принципи хірургічного лікування пухлин спинного мозку.

Тема 6. ХРОНІЧНІ БОЛЬОВІ СИНДРОМИ

Основні ознаки хронічного больового синдрому.

Патогенез хронічних больових синдромів.

Класифікація хронічних больових синдромів.

Клініка невропатичного хронічного больового синдрому, клініка невралгії трійчастого нерва.

Хірургічне лікування хронічного больового синдрому. Види оперативних втручань.

Тема 7. ВАДИ РОЗВИТКУ ЦНС. ГІДРОЦЕФАЛІЯ

Основні види вад розвитку головного мозку.

Основні види вад розвитку спинного мозку.

Методи анте- та постнатальної діагностики вад розвитку нервової трубки у плода та новонародженого.

Методи хірургічного лікування: черепно-мозкових гриж у дітей раннього віку, мальформації Кіарі, арахноїдальних кіст головного мозку, краніостенозу, *spina bifida*.

Класифікація гідроцефалії. Діагностика та лікування гідроцефалії.

Ендоскопічні операції при гідроцефалії.

Лікворошунтуючі операції. Вентрикулоперитонеальне шунтування.

Тема 8. СТЕРЕОТАКСИЧНА І ФУНКЦІОНАЛЬНА НЕЙРОХІРУРГІЯ

Епілепсія, патогенез, діагностика, принципи хірургічного лікування.

Клінічні форми епілепсії. Класифікація.

Синдром паркінсонізму. Хвороба Паркінсона. Клініка.

Нейродеструктивні та нейростимуляційні методи функціональної нейрохірургії.

Відновна нейрохірургія. Сучасні напрямки її розвитку.

Принципи відновного лікування наслідків травми спинного мозку.

Тема 9. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В НЕЙРОХІРУРГІЇ

Компютерна томографія в діагностиці захворювань центральної нервової системи.

Магнітно-резонансна томографія в діагностиці захворювань центральної нервової системи.

Лікворологічні та ліквородинамічні дослідження в діагностиці захворювань центральної нервової системи.

Значення офтальмологічних обстежень в діагностиці захворювань головного мозку.

Ангіографія, види, значення цього методу в розвитку нейрохірургії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ВСТУПНИКІВ ДО АСПРАНТУРИ

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь та навичок вступників програмовим вимогам, з'ясування компетентності та оцінка рівня їх підготовленості до вступу для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності І2 Медицина.

Оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки передбачає складання вступного іспиту за нейрохірургії відповідно до навчального плану підготовки магістра /спеціаліста за цією спеціальністю. Вступний іспит передбачає виконання кваліфікаційних завдань за спеціальністю і є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень

професійної та наукової підготовки вступників до аспірантури. Програма вступного іспиту містить обов'язковий і варіантний модулі. Обов'язковий модуль охоплює теоретичні та методологічні аспекти сучасної медицини (етіопатогенез, діагностика, лікування, катамнез), оволодіння методологією та методикою джерелознавчого дослідження, оволодіння сучасними вітчизняними та зарубіжними концепціями та інноваційними дослідницькими практиками у галузі охорони здоров'я, а варіативна частина стосується практичних аспектів нейрохірургії. Вступний екзамен дає можливість встановити рівень теоретичної та практичної фахової підготовки вступника до аспірантури. Вступний іспит приймається екзаменаційною комісією, склад якої та голова призначається наказом директора ДУ «ІНХ НАМН».

Іспит складається з виконання теоретичних і практичних (аналітичних) завдань:

- теоретичне завдання передбачає письмову відповідь на теоретичні питання, які стосуються актуальних питань медицини (нейрохірургії), що дає можливість оцінити теоретичний рівень професійної підготовки за спеціальністю;

- практичне (аналітичне) завдання передбачає у межах чітко окресленої ситуації встановити, визначити попередній діагноз, необхідність та послідовність наступних діагностичних засобів, вид лікування.

Засобами перевірки є контрольні питання та контрольні тестові (ситуаційні задачі).

Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на вступних випробуваннях зі спеціальності, оцінюватимуться за 100-бальною шкалою.

Реферат з презентацією дослідницьких пропозицій та досягнень складає від 25 до 30 балів.

Зміст тестових завдань побудовано на програмному матеріалі нормативних та варіативних дисциплін напряду і не виходить за його межі.

Тестове завдання складається з питань, які формуються у білетах, ситуаційних задачах. До білетів включається три питання, кожне з яких оцінюється в балах (20-25 балів).

Максимальна оцінка кожного з завдань – 25 балів.

Оцінка 25 балів засвідчує повне та правильне висвітлення питання й обґрунтування одержаної відповіді на ситуаційну задачу.

Оцінка 22-23 бали виставляється, якщо абітурієнт не закінчив висвітлення питання, виконавши більше половини логічних кроків, або не розкрив повністю сутність відповіді.

Оцінка 20 балів виставляється, якщо абітурієнт не закінчив розкриття питання, виконавши не менше половини логічних кроків, не обґрунтував відповідь на ситуаційну задачу.

Оцінка нижче 20 балів виставляється у всіх інших випадках.

Максимальна сума балів за тестування – сто балів.

Оцінка поставлена кожним з членів екзаменаційної комісії вноситься до відомостей щодо приймання іспиту та загальна кількість балів вноситься у екзаменаційний протокол, що засвідчується підписами членів комісії.

Рекомендована література

1. Rhoton AL: Cranial anatomy and surgical approaches. Lippincott Williams & Wilkins: Philadelphia, 2003.
2. Sekhar Laligam N., Fessler Richard G. (eds.) Atlas of Neurosurgical Techniques 2nd edition. — Thieme, 2016. — 1572 p.
3. Greenberg, Mark. Handbook of Neurosurgery. 7th ed. Thieme, 2010. Web. 14 Oct. 2022.
4. Principles of Neurosurgery / Setti Rengachary, Richard Ellenbogen. — C.V. Mosby, 2004. — 880 p.
5. Youmans Neurological Surgery (Four Volume Set) / Richard H. Winn. — W.B. Saunders Company, 2003. — 5632 p.
6. Schmidek and Sweet's Operative Neurosurgical Techniques: Indications, Methods, and Results, 2-Volume Set. / Henry H. Schmidek (Editor), David W. Roberts (Editor). — W.B. Saunders Company, 2005. — 998 p.
7. Neuroanatomy and Neurophysiology: A Review / Jonathan Stuart Citow (Editor), Robert L. Macdonald. — Thieme Medical Publishers, 2001. — 181 p.
8. Neurology and Neurosurgery Illustrated / Kenneth Lindsay, Ian Bone. — Churchill Livingstone, 2004. — 598 p.
9. Атлас операцій на головному мозге / Под ред. А.П.Ромоданова, Ю.А.Зозули, Н.М.Мосійчука.— М.: Медицина,1986.— 384 с.
10. Повреждения позвоночника и спинного мозга (механизмы, клиника, диагностика, лечение) / Под ред. Полищука Н.Е., Коржа Н.А., Фищенко В.Я. — Киев: Книга плюс, 2001.—388 с.
11. Полищук Н.Е., Слынько Е.И., Хотейт Н. Хирургическое лечение дискогенных радикуломиелопатий шейного отдела позвоночника. — К.: Книга плюс, 2004. — 144 с.
12. Ромоданов А.П., Мосійчук М.М., Цимбалюк В.І. Нейрохірургія: Підручник. — К.: Спалах, 1998.— 256 с.
13. Сучасні принципи діагностики та лікування хворих із хреботно-спинномозковою травмою (методичні рекомендації). Київ 2005.— 36 с.
14. Цимбалюк В., Хонда О., Третяк І., Авад М. Нейрохірургія. Курс лекцій. — К., 1998. — 206 с.
15. Гринберг М.С. Нейрохірургія. — М.: МЕДпресс-информ, 2010.—1008 с.
16. Поліщук М.С., Педаченко Ю.Є. Основи мікронейрохірургії: навчально-методичний посібник. — К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2011.— 77 с.
17. Цимбалюк В.І., Лузан Б.М., Дмитерко І.П., Марущенко М.О та ін. Нейрохірургія / За ред. В.І.Цимбалюка.— Вінниця: Нова книга, 2011.—304 с.
18. Педаченко Є.Г., Дзяк Л.А., Сірко А.Г. та ін. Сучасні принципи діагностики та лікування легкої черепно-мозкової травми: навч. посібник — К., 2011.

- 19.Бондар Г.В., Думанський Ю.В., Попович О.Ю. та ін. Онкологія: підручник – К.: ВСВ «Медицина», 2013.
- 20.Цимбалюк В.І., Гудак П.С., Петрів Т.І. Нейрохірургія: навч.посіб. – Тернопіль: ТДМУ, 2013.
- 21.Педаченко Є.Г., Поліщук М.Є., Слинсько Є.І. та ін. Діагностика та хірургічне лікування диско генних нейрокомпресійних синдромів хребта: навч.посібник. – К.: ТОВ «ВІК-ПРИНТ», 2014.
22. Орлов Ю.О., Орлов М.Ю. Острые нарушения мозгового кровообращения в детском возрасте. – 2015.
- 23.Слынсько Е.М., Золотоверх А.М., Пастушин А.И. Диагностика и хирургическое лечение межпозвонковых грыж грудного отдела позвоночника. – К., 2015.
- 24.Цимбалюк В.І., Петрів Т.І. Шкали в нейрохірургії: навч.посібник. – К.: Задруга, 2015.
- 25.Чеботарёва Л.Л., Третьякова А.И. Нейрофизиологические методы в диагностике поражений спинного мозга / под. ред. Ю.И. Головченко. – Чернигов: ПАО «ПИК «Десна», 2017. – 112 с.
- 26.Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник /[І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рошин та ін.]; за ред. І.С. Зозулі. – 3-е вид., перероб. і доп. – К.: ВСІ «Медицина», 2017. – Розділ 15. Поліщук М.Є., Гончарук О.М., Виваль М.Б. Невідкладна допомога при черепно-мозковій і хребтово-спинномозковій травмах. – С.589-635.
- 27.Травматичні ушкодження хребта і спинного мозку / Авт.: Є.Г. Педаченко, М.Є. Поліщук, Є.І. Слинсько, М.В. Хижняк, Ю.Є. Педаченко, О.М. Хонда; за ред. Є.Г. Педаченка. – К.: Інтерсервіс, 2017. – 468 с.
- 28.Вогнепальні поранення м'яких тканин склепіння черепа: навч. посібник / Авт.: А.О. Данчин, М.Є. Поліщук, А.П. Казмірчук, Г.О. Данчин; за ред. А.В. Верби, О.Г. Данчина. – Київ, 2017. – 116 с.
- 29.В.Д. Розуменко, А.В. Розуменко. Мультимодальна нейронавігація в хирургии опухолей головного мезга. – К.: Інтерсервіс, 2017. – 112 с.
- 30.Данчин А.О., Поліщук М.Є., Данчин О.Г. Класифікація вогнепальних поранень черепа та головного мозку: навчальний посібник /за ред. Є.Г. Педаченка, Andre Grotenhuis. - Київ: Лазурит-Поліграф, 2018. – 136 с.
- 31.Поліщук М.Є., Фломін Ю.В., Гуляєв Д.В., Гуляева М.В.; За заг. ред. М.Є. Поліщука. Сучасні принципи діагностики та лікування пацієнтів із гострим ішемічним інсультом та ТІА. Клінічні рекомендації, засновані на доказах: навч. посібник. –Київ: Видавець Д.В. Гуляєв, 2018. – 208 с.
- 32.Класифікація вогнепальних поранень черепа та головного мозку /За ред. Є.Г.Педаченка, Andre Grotenhuis .– К: Лазурит-Поліграф, 2018. –136 с.
- 33.Робак К.О. Практичне керівництво з МР-трактографії: особливості моделювання провідних трактів та оцінка їх стану за даними дифузійно-тензорних зображень./За ред. Є.Г.Педаченка – Київ: видавничий дім «Світлиця», 2019. –140 с.
- 34.Стандартизація в нейрохірургії. Частина 1. Травматичні ушкодження центральної та периферичної нервової системи. За ред.проф., академіка

- НАМН Є.Г. Педаченко; ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України». –Київ: ДУ «ІНХ НАМНУ», 2019. –152 с.
- 35.Стандартизація в нейрохірургії. Частина 2. Нейроонкологія. За ред. академіка НАМН України, проф. Є.Г. Педаченко; ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України». – Київ: ДУ «ІНХ НАМНУ», 2019.– 152 с.
  - 36.Слинько Є.І., Хижняк М.В., Педаченко Ю.Є. Хірургія шийного відділу хребта.– К.: Інтерсервіс, 2019.– 464 с.
  - 37.Педаченко Е.Г.,Грязов А.Б. Радиохірургические и диагностические лучевые технологии в лечении и диагностическом сопровождении больных с метастатическим поражением головного мозга. –К.: Издательский дом Дмитра Бураго, 2020.– 252 с.
  - 38.Стандартизація в нейрохірургії. Частина 3. Судинні захворювання. За ред. академіка НАМН України, проф. Є.Г. Педаченко; ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України». – Київ: ДУ «ІНХ НАМНУ», 2020.– 96 с.
  - 39.Стандартизація в нейрохірургії. Частина 4. Патологія хребта та спинного мозку. За ред. академіка НАМН України, проф. Є.Г. Педаченко; ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України». – Київ: ДУ «ІНХ НАМНУ», 2020 .– 144 с.
  - 40.Стандартизація в нейрохірургії. Частина 5. Дитяча нейрохірургія За ред. академіка НАМН України, проф. Є.Г. Педаченко; ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України». – Київ: ДУ «ІНХ НАМНУ», 2020.–352 с.
  - 41.Стандартизація в нейрохірургії. Частина 6. Відновлювальна та функціональна нейрохірургія. За ред. академіка НАМН України, проф. Є.Г. Педаченко; ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України». – Київ: ДУ «ІНХ НАМНУ», 2020.–144 с.
  - 42.Макеєв С.С., Коваль Г.Ю., Мечев Д.С., Бабкіна Т.М., Грабовецький С.А., Щербіна О.В., Шармазанова О.П. Променева діагностика. Радіонуклідні методи дослідження центральної нервової системи. – К.: Медицина України, 2020.– 768 с.
  - 43.Сірко А.Г., Пилипенко М.М., Гук А.П., Комок О.А. Бойова травма та поранення голови, шиї та хребта. Сучасні принципи невідкладної допомоги. Навч. посібник. За ред. Є.Г. Педаченко. - К.: Задруга, 2020. –199 с.
  - 44.Вогнепальні непроникаючі черепно-мозкові поранення: навчальний посібник /Авт.кол.: Бабіченко С.І. ... Педаченко Є.Г.; за заг. ред. акад. В.І. Цимбалюка. – Київ, Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2020.– 120 с.
  - 45.Розуменко В.Д. (співавтор перекладу) Клінічна онкологія: посібник Бетезди: переклад 5-го англ. видання /Національний інститут раку м. Бетезда, США; за ред. Джейма Абрагама, Джеймса Л. Галлі; гнаук. ред.пер. Ігор Галайчук. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 926 с.
  - 46.Цимбалюк В.І. Людина і її мозок. Encerhalopaedia mirorum: у 3-х т. /В. Цимбалюк, В. Медведєв; за участі В. Черкасова, Н. Войтенко. - Вінниця: Нова книга, 2022. – Т 1. – 432 с., Т 2. – 448 с., Т 3. – 336 с.

47. Принципи організації та алгоритми надання спеціалізованої нейрохірургічної допомоги при вогнепальних черепно-мозкових пораненнях в сучасній війні: методичні вказівки /А.П. Казмірчук, А.О. Данчин, М.Є. Поліщук та ін.; за ред. В.І. Цимбалюка, Є.Г. Педаченка, О.Г. Данчина. – Київ, 2022. – 128 с.
48. Цимбалюк В.І. Людина і її мозок. Монографія у 3 т. 2-ге вид./В. Цимбалюк, В. Медведєв; Вінниця : Нова кн., 2023..(Т. 1. – 432 с., Т. 2. – 448 с., Т. 3. – 344 с).
49. Уроки війни Практичний посібник нейрохірурга./ За ред. акад. НАМН України, проф. Є.Г. Педаченка, проф. С.А. Риженка Сірко А.Г., Педаченко Ю.Є., Чередниченко Ю.В., Армонда Р.А., Курілець І.І., Кирпа І.Ю.--К.: «Майдан», 2023,124 с.
50. Васюта В.А., Вітовська О.П. Нейроофтальмологія. Актуальні питання. Монографія. Київ: Книга-плюс, 2024, 120 с.